

Raport z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie wąbrzeskim za 2015 rok - opracowanie poprawione*

październik-listopad 2016

****Na wstępie tut. Urząd zgodnie z pismem Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy z dnia 04.10.2016 roku o nr sprawy: DRP.VII.074.3.17.2016.AM informuje, że nastąpiło ponowne przeliczenie na wszystkich poziomach sprawozdawczości danych do niniejszego monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, co spowodowało zmianę grup elementarnych branych pod uwagę przy omawianym deficycie lub nadwyżce na lokalnym rynku pracy. W związku z powyższym roczny raport za 2015 jest ponownie opracowany.***

Spis treści¹

1. Wstęp	str. 4
2. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy.....	str. 10
3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych.....	str. 20
4. Analiza umiejętności i uprawnień.....	str. 24
5. Analiza rynku edukacyjnego.....	str. 26
6. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw.....	str. 29
7. Prognoza lokalnego rynku pracy.....	str. 41
8. Podsumowanie.....	str. 45

Źródło:

<https://www.google.pl/maps/place/w%C4%85brzeski/@53.2824168,18.7865415,11z/data=!3m1!4b1!4m2!3m1!1s0x471d2a7ac983c79b:0xe88a5d940cc17d32>

¹ Zakres powiatowego raportu rocznego został określony w Załączniku 5 do „*Nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”. Elektroniczna wersja nowej metodologii dostępna jest na stronie internetowej www.podlupa.wup.torun.pl w zakładce Biblioteka/Materiały ze spotkań

1. Wstęp²

1.1. Podstawa prawna

Zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. Nr 645 z późniejszymi zmianami) prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa oraz powiatu (tj. art. 9, ust.1, pkt 9) w zakresie polityki rynku pracy.

1.2. Odniesienie do obowiązujących zaleceń metodycznych

W roku 2015 wprowadzona została „*Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”. Nowa metodologia przygotowana została na zlecenie Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych z Łodzi.

Zgodnie z tym dokumentem monitoring zawodów, podobnie jak dotychczas, prowadzony jest na trzech poziomach terytorialnych: powiatowym, wojewódzkim i krajowym. Jednakże wprowadzonych zostało szereg nowych rozwiązań metodologicznych, do których zaliczyć należy przede wszystkim zmianę:

- sposobu definiowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- zakresu wykorzystywanych źródeł danych,
- sposobu prezentacji wyników monitoringu.

1.3. Podstawowe definicje, cele monitoringu

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych rozumiany jest jako proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania się popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków oraz prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

² Przedstawiony opis przygotowany został na podstawie „*Nowej metodologii prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy*”, Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych, Łódź 2012.

Rozumiany w taki sposób **monitoring** zawodów deficytowych i nadwyżkowych **ma na celu**:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy,
- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym,
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Zawody deficytowe to takie, na które istnieje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów deficytowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych, odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody zrównoważone to takie, na które na rynku pracy występuje zapotrzebowanie zbliżone do liczby bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów zrównoważonych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych, odsetek bezrobotnych długotrwale jest nieznaczny, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym.

Zawody nadwyżkowe to takie, na które istnieje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Na potrzeby opracowania rankingu zawodów nadwyżkowych zdefiniowano je jako te, dla których liczba ofert pracy jest niższa niż liczba bezrobotnych, długotrwale bezrobocie jest relatywnie wysokie, a napływ bezrobotnych przewyższa ich odpływ w danym okresie sprawozdawczym.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych odbywa się poprzez łączne zastosowanie trzech wskaźników: dostępności ofert pracy, długotrwałego bezrobocia i płynności bezrobotnych.

Identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody	Wskaźnik dostępności oferty pracy (B/O_t^k)	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (WDB_t^k)	Wskaźnik płynności bezrobotnych (WPB_t^k)
deficytowe	$B/O_t^k < 0,9$	$WDB_t^k \leq Me^3$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
zrównoważone	$0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$	$WDB_t^k \leq Me$ lub brak wartości	$WPB_t^k \geq 1$ lub brak wartości
nadwyżkowe	$B/O_t^k > 1,1$ lub brak wartości	$WDB_t^k > Me$	$WPB_t^k < 1$

Źródło: Nowa metodologia prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy.

Powyższe założenia powodują, że **tylko nieznaczna część zawodów (ok. 10%-15%) przynależy do zawodów deficytowych, zrównoważonych lub nadwyżkowych**. Pozostałe zawody mają status nieokreślony. Do 2014 r. stosowany był tylko jeden wskaźnik – intensywności nadwyżki/deficytu⁴, a każdy z zawodów przypisany był do jednej z ww. grup.

1.4. Definicje stosowanych wskaźników

Wskaźnika dostępności ofert pracy:

$$B/O_t^k = \frac{\overline{B}_t^k}{\overline{O}_t^k}$$

gdzie:

$\overline{B}_t^k$ – średniomiesięczna liczba bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t,

$\overline{O}_t^k$ – średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy w grupie zawodów k w okresie t.

³ Me – Mediana (wartość środkowa – 50% obserwacji ma wartość mniejszą, a 50% wartość większą).

⁴ Wskaźnik liczony jako: iloraz liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w danym zawodzie, w badanym okresie i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie, w badanym okresie.

Wskaźnik liczony jako: iloraz średniomiesięcznej liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów, w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w PUP i Internecie w danej grupie zawodów, w badanym okresie.

Miernik informuje o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej elementarnej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Wartość wskaźnika można interpretować jako przeciętną liczbę bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. **Im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w grupie zawodów k.** Przyjmuje wartości z przedziału od zera do nieskończoności.

Wskaźnik = 0 – brak bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k. Dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów k jest maksymalnie deficytowa.

Wskaźnik < 1 – przeciętnie każdy bezrobotny z danej elementarnej grupy ma szansę znaleźć pracę. Liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie zawodów k.

Wskaźnik > 1 – dostępność oferty pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy w grupie zawodów k.

Brak wartości – oferty pracy w elementarnej grupie zawodów k nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a cecha k jest maksymalnie nadwyżkowa.

Wskaźnika długotrwałego bezrobocia:

$$WDB_t^k = \frac{DB_t^k}{B_t^k} * 100$$

gdzie:

DB_t^k – liczba długotrwale bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t,

B_t^k – liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów k na koniec okresu t.

Wartość wskaźnika informuje o tym, jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Wskaźnik przyjmuje wartości od 0% (sytuacja, w której bezrobotni długotrwale nie występują)

do 100% (w przypadku, gdy każdy bezrobotny w elementarnej grupie zawodów jest długotrwale bezrobotnym).

Wskaźnik płynności bezrobotnych:

$$WPB_t^k = \frac{OB_t^k}{NB_t^k}$$

gdzie:

OB_t^k – odpływ bezrobotnych w grupie zawodników k w okresie t,

NB_t^k – napływ bezrobotnych w grupie zawodów k w okresie t.

Wartość miernika wskazuje na kierunek i natężenie ruchu bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik < 1 – napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów k.

Wskaźnik $= 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów k nie ulega zmianie.

Wskaźnik > 1 – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek bezrobotnych w zawodzie k.

Brak wartości – napływ jest równy zeru.

1.5. Wykorzystywane źródła danych

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy zawodów i specjalności określonych w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, wprowadzonej Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dz.U. z 2014 r., poz. 1145).

Podstawowym źródłem informacji odnośnie bezrobotnych i ofert pracy według zawodów i specjalności są dane gromadzone w systemie Syriusz przez powiatowe urzędy pracy. W celu pełniejszej analizy lokalnego rynku pracy dodane zostały dwa nowe źródła danych – realizowane przez WUP badanie ofert pracy publikowanych w Internecie oraz prowadzone przez PUP badanie lokalnych pracodawców. Dodatkowo, na poziomie lokalnym, wykorzystywane są dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN o absolwentach i uczniach szkół ponadgimnazjalnych.

Na potrzeby wdrożenia nowej metodologii przygotowane zostały narzędzia informatyczne wspomagające proces prowadzenia monitoringu:

- serwis ogólnopolski www.mz.praca.gov.pl, na którym publikowane są dane wynikowe dla kraju oraz wszystkich województw i powiatów,
- moduł w systemie Syriusz do badania lokalnych pracodawców,
- moduł w systemie WUP Viator do badania ofert pracy dostępnych w Internecie.

1.6. Częstotliwość prowadzenia monitoringu zawodów

Począwszy od 2015 r. w ramach monitoringu dostępne są informacje sygnałne za I i II półrocze danego roku, które zawierają rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Informacje te generowane są automatycznie, a następnie publikowane w ogólnopolskim serwisie www.mz.praca.gov.pl. Dodatkowo przygotowywane są raporty roczne, które zawierają część opisową oraz roczne rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Terminy publikowania informacji sygnałnych:

- koniec sierpnia – informacja sygnałna za I półrocze danego roku kalendarzowego,
- koniec lutego – informacja sygnałna za II półrocze minionego roku kalendarzowego.

Terminy publikowania raportów rocznych:

- marzec⁵ – raporty powiatowe,
- czerwiec – raporty wojewódzkie oraz raport krajowy.

Raporty z monitoringu przeznaczone są przede wszystkim dla organów administracji samorządowej odpowiedzialnych za politykę rynku pracy i edukację, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz innych instytucji i osób zainteresowanych określaniem kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodowej na rynku pracy.

⁵ za 2015 rok zgodnie z pismem MRPIPS, Departament Rynku Pracy o nr DRP.VII.074.3.1.2016 z dnia 09.03.2016 roku termin opracowania raportów wyznaczono do końca kwietnia 2016 roku **oraz DRP.VII.074.3.17.2016.AM z dnia 04.10.2016 roku - termin ponownego opracowania raportów do 15.11.2016r. z powodu ponownego naliczenia danych na wszystkich poziomach sprawozdawczości**

2 . Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

2.1. Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy

W grudniu 2015 roku stopa bezrobocia⁶ w powiecie wąbrzeskim wynosiła **17,9%** w porównaniu z końcem 2014 roku zmalała o **2,2 punkty procentowe** (w województwie kujawsko-pomorskim w analogicznym okresie stopa bezrobocia wynosiła w 2015 roku 13,2%, a w końcu 2014 roku 15,5%). Na terenie powiatu wąbrzeskiego w dalszym ciągu jest bardzo trudna sytuacja. Powiat jest obszarem zagrożonym wysokim bezrobociem.

W powiecie wąbrzeskim od stycznia do grudnia 2015 roku do ewidencji bezrobotnych w tut. Urzędzie trafiło 3176 osób. W porównaniu z rokiem wcześniejszym było to o 26 osób mniej. W tym samym czasie z rejestru bezrobotnych wyłączono 3498 osób (tj. o 129 osób mniej niż w roku 2014). Niniejsza sytuacja spowodował, że w końcu grudnia 2015 roku w powiecie wąbrzeskim zarejestrowanych pozostawało 2419 bezrobotnych – o 322 osoby mniej niż rok wcześniej.⁷ W tej populacji w końcu 2015 roku w ewidencji tut. Urzędu było zarejestrowanych:

- 1452 kobiety (co stanowiło 60,02% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 1545 kobiet (co stanowiło 56,37% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),
- 1574 osoby długotrwale bezrobotne (co stanowiło 65,07% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 1786 osób długotrwale bezrobotnych (co stanowiło 65,16% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),
- 1005 osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (co stanowiło 41,55% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 1126 osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (co stanowiło 41,08% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),
- 565 osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (co stanowiło 23,36% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 618 osób

⁶ http://wup.torun.pl/urzed/statystyki/stopa-bezrobocia-w-wojewodztwie/?page_stat=6 oraz http://wup.torun.pl/urzed/statystyki/stopa-bezrobocia-w-wojewodztwie/?page_stat=15

⁷ Dane statystyczne z tut. Urzędu Pracy w oparciu o MPIPS-01 2015 i 2014

bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (co stanowiło 22,55% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),

- 799 osób bezrobotnych do 30 roku życia (co stanowiło 33,03% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), brak danych statystycznych dotyczących grudnia 2014 roku
- 458 osób bezrobotnych do 25 roku życia (co stanowiło 18,93% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 536 osób bezrobotnych do 25 roku życia (co stanowiło 19,55% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),
- 597 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (co stanowiło 24,68% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 598 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (co stanowiło 21,81% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku),
- 1454 osoby bezrobotne zamieszkujące tereny wiejskie (co stanowiło 60,11% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), w analogicznym okresie było 1655 osób bezrobotnych zamieszkujących tereny wiejskie (co stanowiło 60,38% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2014 roku)

W 2015 roku do tut. Urzędu wpłynęło 1370 zgłoszeń wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej⁸, w tym 534 miejsca pracy subsydiowanej (tj. 38,98% ogółu wmpimaz).⁹ W porównaniu z rokiem wcześniejszym liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2015 wzrosła o 47. W 2014 roku wynosiła 1323 wmpimaz, w tym 602 miejsca pracy subsydiowanej (tj. 45,5% ogółu wmpipaz).

Duża część pozyskanych wmpimaz była subsydiowana – 38,98% (rok wcześniej 45,5%). Miejscami subsydiowanymi są wszystkie miejsca aktywizacji zawodowej, takie jak: staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne oraz miejsca zatrudnienia subsydiowanego (w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego).

⁸ wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej tj. wmpimaz

⁹ Zgodnie z objaśnieniami do „Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy” wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsca aktywizacji zawodowej (stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, prac społecznie użytecznych).

2.2. Analiza bezrobotnych i wolnych miejsc pracy według wielkich grup zawodowych

Źródłem informacji o strukturze bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy są dane zamieszczone w ogólnopolskim serwisie internetowym www.mz.praca.gov.pl. Do przygotowania zamieszczonych tam zestawień posłużyły dane z Centralnej Bazy Ofert Pracy (skrót: CBOP) oraz przygotowane przez WUP w Toruniu dane o liczbie ofert pracy zamieszczanych w Internecie. Badaniem objęte są oferty pracy dostępne na portalu Zielona Linia (zielonalinia.gov.pl). Dane z każdego poniedziałku i środy kwietnia oraz października danego roku gromadzone są w ogólnopolskim systemie WUP Viator. Zweryfikowane przez WUP ogłoszenia automatycznie uogólniane są dla I i II półrocza danego roku. W 2015 roku w tut. Urzędzie najwięcej osób bezrobotnych oraz wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej było dla robotników przemysłowych i rzemieślników oraz pracowników usług i sprzedaży tj. według wielkich grup zawodowych.¹⁰

Tabela 1. Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według wielkich grup zawodów

Kod	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem	Napływ ofert pracy w okresie	
		napływ w okresie	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	736	190	4
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	643	424	12

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

W 2015 roku było w sumie 1212 oferty pracy, z tego 1146 oferty pracy z CBOP, a w ramach przeprowadzonego badania przez WUP Toruń ustalono, że w Internecie było dostępnych 66 ofert pracy. Badanie dotyczące dostępnych ofert pracy zamieszczanych w Internecie było przeprowadzone dwa razy do roku. Badanie to dotyczyło wszystkich w Internecie zamieszczonych unikalnych ofert pracy tj. ogłoszeń

¹⁰ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 21: Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według wielkich grup zawodów.

poszukiwania pracownika na pojedyncze stanowisko pracy, opublikowane raz w badanym okresie i w jednym źródle informacji.

Wśród ofert pracy dominowały wakaty na stanowiska dla:

- pracowników usług i sprzedawców tj. 37% dostępnych w CBOP oraz
- przedstawicieli władz publicznych, wyżsi urzędników i kierowników tj. 27,27% dostępnych w Internecie.¹¹

Tabela 2. Oferty pracy w 2015 roku

Nazwa wielkiej grupy zawodów	CBOP (PUP+OHP+EURES)	Internet	Razem
Ogółem	1146	66	1212
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	7	18	25
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	106	12	118
PRACOWNICY BIUROWI	126	1	127
PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	424	11	436
PRACOWNICY WYKONUJĄCY PRACĘ PROSTE	130	0	130
ROBOTNICZY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	190	4	194
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	2	0	2
SPECJALIŚCI	45	9	54
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	116	10	126

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

Szczegółową informację nt. bezrobotnych według elementarnych grup zawodów przedstawia tabela poniżej.¹² Najliczniejszą elementarną grupę zawodów wg stan w końcu okresu stanowili sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) tj. 327 osób bezrobotnych. Na kolejnych miejscach uplasowały się gospodarze budynków,

¹¹ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 27: Oferty pracy w 2015 roku.

¹² zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 3: Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2015 roku.

kucharze, ślusarze i pokrewni, robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani (szczegóły Tabela 3).

Tabela 3. Grupy zawodów, w których liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu) jest największa w 2015 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Liczba bezrobotnych (stan na koniec okresu)
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	327
5153	Gospodarze budynków	78
5120	Kucharze	71
7222	Ślusarze i pokrewni	70
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	68
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	66
7112	Murarze i pokrewni	65
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	65
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	49
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	45
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	40
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	38
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	35
6111	Rolnicy upraw polowych	31
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	29
6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	28
4110	Pracownicy obsługi biurowej	27
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	27
5141	Fryzjerzy	26
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	26
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	26

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

Warto podkreślić, że przy tworzeniu rankingu zawodów generujących długotrwale bezrobocie wykorzystano wskaźnik długotrwałego bezrobocia, obliczonego jako iloraz zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych oraz zarejestrowanych ogółem. W tabeli nr 4 występują grupy zawodów, w których zarejestrowano minimum 20 osób, a wskaźnik bezrobocia osiągał wysoką wartość. Wśród grup szczególnie narażonych na długotrwale bezrobocie, a jednocześnie istotnych z punktu widzenia liczby bezrobotnych w 2015 roku według elementarnych grup zawodów był: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, następnie rolnicy upraw

polowych. Na kolejnym miejscu plasowali się: krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni. Pozostałe najliczniejsze grupy zawodów przedstawia poniżej.¹³

Tabela 4. Elementarne grupy zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia i minimum 20 osobach zarejestrowanych w końcu 2015 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem stan na koniec okresu	Miernik: wskaźnik długotrwałego bezrobocia
3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	66	74,24
6111	Rolnicy upraw polowych	31	74,19
7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	45	71,11
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	327	70,95
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	65	70,77
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	40	70,00
7222	Ślusarze i pokrewni	70	70,00
5153	Gospodarze budynków	78	69,23
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	38	68,42
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	68	64,71
5120	Kucharze	71	61,97
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	35	60,00
7112	Murarze i pokrewni	65	55,38
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	49	51,02

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

¹³ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 22: Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według elementarnych grup zawodów.

W następnej kolejności warto wyselekcjonować zawody przy pomocy wskaźnika dostępności ofert pracy, w których występują trudności w znalezieniu pracy. Im wyższy jest niniejszy wskaźnik tym mniejsza jest dostępność ofert pracy. W najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy – niska szansa na uzyskanie oferty pracy są osoby bezrobotne należące do elementarnych grupy zawodów, które wymienione są w tabeli 5.¹⁴

Tabela 5. Grupy zawodów, dla których wskaźnik dostępności był najwyższy w 2015 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem stan na koniec okresu	Napływ ofert pracy w okresie		Miernik: wskaźnik dostępności ofert pracy
			CBOP (PUP +OHP +EURES)	Internet	
3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	40	1	0	541,00
7115	Cieśle i stolarze budowlani	14	0	1	170,00
7112	Murarze i pokrewni	65	4	1	152,60
7131	Malarze budowlani i pokrewni	21	2	0	129,00
9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	13	1	0	119,00
5141	Fryzjerzy	26	3	0	103,67

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

Analizując wskaźnik dostępności ofert pracy można określić również grupy zawodów charakteryzujących się wysoką szansą na uzyskanie oferty w zawodzie, które jednocześnie istotne są z punktu widzenia liczby dostępnych miejsc pracy (tj. zgłoszono min. 10 miejsc pracy). Tak oto zostały wyselekcjonowane elementarne grupy zawodów charakteryzujące się wysoką szansą na zatrudnienie¹⁵

¹⁴ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 22: Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według elementarnych grup zawodów.

¹⁵ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 22: Bezrobotni, oferty pracy oraz mierniki stosowane w monitoringu w 2015 roku według elementarnych grup zawodów.

Tabela 6. Grupy zawodów, dla których wskaźnik dostępności był najniższy w 2015 roku

Kod	Elementarne grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie		Miernik: wskaźnik dostępności ofert pracy
		CBOP (PUP +OHP +EURES)	Internet	
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	25	0	0,32
7534	Tapicerzy i pokrewni	13	0	0,40
5311	Opiekunowie dziecięcy	28	0	1,00
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	23	12	1,15
8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	32	0	1,45
5230	Kasjerzy i sprzedawcy biletów	11	0	1,91
3412	Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	26	0	2,00
5153	Gospodarze budynków	227	0	2,98
4110	Pracownicy obsługi biurowej	90	0	4,20
9321	Ręczni pakowacze i znakowacze	15	0	4,47
7522	Stolarze meblowi i pokrewni	10	0	5,03
5131	Kelnerzy	14	0	6,31
8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	11	0	7,55
7212	Spawacze i pokrewni	12	0	9,29
4321	Magazynierzy i pokrewni	20	0	10,15
7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	10	0	11,38
9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	26	0	11,95
9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	45	0	13,91
7222	Ślusarze i pokrewni	36	0	16,07
7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	24	0	25,17
9312	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	13	0	27,23
7511	Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	10	0	33,50
5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	94	12	39,20
7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	10	0	53,60
5120	Kucharze	13	0	72,08
9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	10	0	79,60

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

Następnym miernikiem wykorzystywanym w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest udział osób bez zawodu w ogólnej liczbie zarejestrowanych. Zgodnie z obowiązującą terminologią za bezrobotnego bez zawodu uważa się osobę spełniającą jednocześnie dwa warunki: nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu poświadczonych dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem uprawniającym do wykonywania zawodu oraz nie posiada udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum sześciu miesięcy w jednym zawodzie. Możliwa jest zatem sytuacja, w której osoba kończy szkołę zawodową

Tabela 7. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	w tym bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
Ogółem	2 419	430	17,78%
wg poziomu wykształcenia:			
gimnazjalne i poniżej	861	272	31,59%
zasadnicze zawodowe	784	29	3,70%
średnie ogólnokształcące	192	76	39,58%
policealne i średnie zawodowe	456	49	10,75%
wyższe	126	4	3,17%
wg typu ukończonej szkoły:			
zasadnicza szkoła zawodowa	375	18	4,80%
szkoła przysposabiająca do pracy	0	0	0
technikum	70	10	14,29%
liceum ogólnokształcące	107	51	47,66%
liceum profilowane	22	7	31,82%
technikum uzupełniające	9	1	11,11%
liceum uzupełniające	13	2	15,38%
szkoła policealna	77	17	22,08%
wyższa	96	3	3,13%
brak danych źródłowych	1650	321	0,19%

*Odsetek bezrobotnych wyliczony jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii.

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

jednak pozostaje bez zawodu (np. nie przystępując do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie). Grupę tę scharakteryzowano według posiadanego wykształcenia i typu ukończonej szkoły. W tabeli powyżej zaprezentowano odsetek

bezrobotnych bez zawodu z danym poziomem wykształcenia lub typem ukończonej szkoły w stosunku do ogółu bezrobotnych. Warto pamiętać, że w ewidencji tut. Urzędu w 2015 roku było zarejestrowanych 430 osób bez zawodu co stanowiło 17,78% całej populacji. Dalsza analiza wyników wskazuje, że w populacji bezrobotnych bez zawodu zdecydowanie dominują bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Stanowią oni 63,26% wszystkich bezrobotnych bez zawodu. Porównując odsetki bezrobotnych bez zawodu wśród bezrobotnych według poziomu wykształcenia można również zaobserwować, że stanowią oni duże części populacji bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym tj. 39,59% oraz gimnazjalnym i niższym tj. 31,59%. Szczegółowe dane znajdują się w Tabeli 7.¹⁶

¹⁶ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 34: Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku.

3. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

3.1. Zawody maksymalnie deficytowe i deficytowe¹⁷

Jako **zawody deficytowe** wskazane zostały profesje, dla których liczba ofert pracy jest wyższa niż liczba bezrobotnych ($B/O_t^k < 0,9$), odsetek długotrwale bezrobotnych jest nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$).

Powyższe warunki spełniło tylko trzy elementarne grupy zawodów.

Tabela 8. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku

DEFICYT	
Kod	Elementarna grupa zawodów
3333	Pośrednicy pracy i zatrudnienia
7121	Dekarze

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

¹⁷zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusze 29: Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku i 28: Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku

Dodatkowo zidentyfikowane zostały grupy **maksymalnie deficytowe** czyli takie, w których dostępne były miejsca pracy a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych ($B/O_t^k = 0$, a pozostałe wskaźniki nie przyjmują żadnej wartości).

Tabela 9. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie deficytowych w 2015 roku

MAKSYMALNY DEFICYT ^{18*}	
Kod	Elementarna grupa zawodów
2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)
1321	Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego
3118	Kreślarze
7224	Szlifierze narzędzi i polerowacze metali
1420	Kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym
5312	Asystenci nauczycieli
9411	Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food
1221	Kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

3.2. Zawody zrównoważone¹⁹

Zawody zrównoważone to takie, w których liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby zarejestrowanych bezrobotnych ($0,9 \leq B/O_t^k \leq 1,1$), odsetek bezrobotnych

¹⁸ W przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się zero, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

¹⁹ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 30: Grupy zawodów zrównoważonych w 2015 roku

długotrwale jest nieznaczny ($WDB_t^k \leq Me$), a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ w danym okresie sprawozdawczym ($WPB_t^k \geq 1$).

Tabela 10. Grupy zawodów zrównoważonych w 2015 roku

RÓWNOWAGA	
Kod	Elementarna grupa zawodów
2291	Specjalista do spraw higieny, bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska
3321	Agenci ubezpieczeniowi

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

3.3. Zawody maksymalnie nadwyżkowe i nadwyżkowe²⁰

Zawody nadwyżkowe charakteryzują się niższym zapotrzebowaniem niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie ($B/O_t^k > 1,1$), relatywnie wysokim poziomem długotrwałego bezrobocia ($WDB_t^k > Me$) oraz napływem bezrobotnych wyższym niż odpływ bezrobotnych ($WPB_t^k < 1$).

Tabela 11. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015

NADWYŻKA	
Kod	Elementarna grupa zawodów
3111	Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni
5132	Barmani
7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

²⁰ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusze 32: Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku i 31: Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku

Zawodami **maksymalnie nadwyżkowymi** są natomiast profesje, w których zarejestrowani byli bezrobotni nie było natomiast miejsc pracy (B/O_t^k nie przyjmuje wartości).

Tabela 12. Ranking elementarnych grup zawodów maksymalnie nadwyżkowych w 2015 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA ²¹	
Kod	Elementarna grupa zawodów
2631	Ekonomiści
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
1324	Kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych
2133	Specjaliści do spraw ochrony środowiska
7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

²¹ W przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa jest zero. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu zaleca się prezentację tej grupy według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

4. Analiza umiejętności i uprawnień

Zdefiniowane na potrzeby monitoringu zawodów umiejętności udało się przypisać tylko co do zgłaszanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

Najczęściej oczekiwane przez pracodawców umiejętności²² określone są w Tabeli 13 wg poszczególnych wielkich grup zawodów.

Tabela13. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku

Kod grupy zawodów	Wielka grupa zawodów	STRONA POPYTOWA RYNKU PRACY	
		Umiejętności wymagane w ofertach pracy	Odsetek ofert pracy (%) ²³
1	PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNIICY I KIEROWNICY	Komunikacja ustna/ komunikatywność	77,78
		Planowanie i organizacja pracy własnej	77,78
		Zarządzanie ludźmi/ przywództwo	72,22
2	SPECJALIŚCI	Komunikacja ustna/ komunikatywność	22,22
		Wywieranie wpływu	22,22
		Znajomość języków obcych	22,22
3	TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	Komunikacja ustna/ komunikatywność	30,00
		Wywieranie wpływu	20,00
		Przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	20,00
		Planowanie i organizacja pracy własnej	20,00
		Czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	20,00
4	PRACOWNICY BIUROWI	Obsługa komputera i wykorzystanie internetu	100,00
5	PRACOWNICY USŁUG I SPRZEDAWCY	Komunikacja ustna/ komunikatywność	100,00
		Współpraca w zespole	100,00
7	ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	Obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	25,00
		Sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	25,00
		Współpraca w zespole	25,00

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

²² zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusze 33:Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku

²³ Odsetek ofert pracy liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagań do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodów (PUP+Intemet).

Z uwagi na brak możliwości zdefiniowania danych co do uprawnień osób bezrobotnych nie określono strony podaźowej rynku pracy, gdzie odsetek bezrobotnych wyliczany jest jako iloraz stanu bezrobotnych z danym uprawnieniem w ramach wielkiej grupy zawodów do całkowitego stanu bezrobotnych w ramach wielkiej grupy zawodów. Dlatego zestawienie popytu i podaży na umiejętności i uprawnienia w podziale na wielkie grupy zawodów nie odpowie na pytanie, czy cechy posiadane przez bezrobotnych w danych grupach zawodów są poszukiwane przez pracodawców w ofertach pracy. Analiza uprawnień i umiejętności ma bardzo ograniczoną wartość poznawczą.

5. Analiza rynku edukacyjnego

5.1. Informacja o liczbie oraz strukturze absolwentów i bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według poziomu wykształcenia.

Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych maleje. Prognoza demograficzna opracowana przez GUS do roku 2035 dla powiatu wąbrzeskiego zakłada dalszy spadek liczby uczniów w gimnazjach i szkołach podstawowych średnio do ok. 30%. Podaną wielkość należy odnieść do szkół ponadgimnazjalnych.²⁴

Absolwenci z wykształceniem ponadgimnazjalnym są to absolwenci szkół: policealnych, średnich technicznych (technika, licea zawodowe), liceów ogólnokształcących, zasadniczych zawodowych z wykształceniem: policealnym²⁵ i średnim zawodowym, średnim ogólnokształcącym, zasadniczym zawodowym.

W roku 2015 r. na terenie powiatu szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 357 osoby. Najlichnieszą grupę stanowili absolwenci z wykształceniem ogólnokształcącym 159 osób - tj. 44,53%. W tym samym czasie w ewidencji PUP pozostawało 93 bezrobotnych absolwentów z wykształceniem ponadgimnazjalnym, wśród których największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem ogólnokształcącym.²⁶

Obserwując wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%) warto pamiętać, że w niektórych typach szkół może on wynieść ponad 100% co wskazuje, że znaczna część osób z takim typem wykształcenia kształciła się poza terenem powiatu. W badanym okresie niniejszy wskaźnik nie przekroczył 100%. Oznacza to, że większość osób skorzystała z macierzystej oferty edukacyjnej.

Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli w 2015 roku szkołę z terenu powiatu najwięcej było osób po liceum ogólnokształcącym – czyli osoby bez zawodu z kodem 000000 - tj. 77 absolwentów, którzy ukończyli tj. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie. Dalej uplasowali się absolwenci Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie 62 absolwentów z wykształceniem średnim technicznym

²⁴<http://www.wabrzezno.pl/plik,5098,strategia-rozwoju-powiatu-wabrzezkiego-na-lata-2013-2020.pdf>

²⁵Dane przekazane z Systemu Informacji Oświatowej dotyczące absolwentów szkół ponadgimnazjalnych uwzględniają również absolwentów kończących szkoły dla dorosłych.

²⁶zbiór zestawień wg zaleceń MRIPS: arkusz 24: Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2015 roku

oraz 58 absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Kolejną grupę stanowili absolwenci Szkoły Policealnej Akademia Wiedzy w Wąbrzeźnie tj. 35 absolwentów²⁷ oraz 34 absolwentów Zespołu Szkół we Wroniu z wykształceniem średnim technicznym.²⁸

5.2. Informacja o liczbie oraz strukturze absolwentów i bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według zawodu

Absolwenci szkół z terenu powiatu najczęściej kończyli naukę w zawodzie pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej: asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun osoby starszej, opiekun w domu pomocy społecznej i opiekunka środowiskowa. Największy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów tj. 84,62% dotyczył natomiast grupy zawodów sprzedawcy sklepowi (ekspedient).²⁹ Ta grupa generuje największe bezrobocie wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

Tabela 14. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2015 roku

Nazwa elementarnej grupy zawodów	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów**	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
1	2	3	4	5	6	7
Pracownicy wsparcia rodziny, pomocy społecznej i pracy socjalnej	23	23	0	1	0,00%	0,00%
Spedytorzy i pokrewni	19	19	1	5	5,26%	20,00%
Sprzedawcy sklepowi (ekspedient)	13	13	11	138	84,62%	7,97%
Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	12	12	3	10	25,00%	30,00%
Fryzjerzy	9	9	3	13	33,33%	23,08%

²⁷ patrz przypis 25

²⁸ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 24: Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według ostatnio ukończonej szkoły w 2015 roku

²⁹ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 26: Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2015 roku (cd.)

1	2	3	4	5	6	7
Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	6	6	2	17	33,33%	11,76%
Mechanicy pojazdów samochodowych	5	5	0	18	0,00%	0,00%
Technicy rolnictwa i pokrewni	5	5	1	15	20,00%	6,67%
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	5	5	1	5	20,00%	20,00%
Kucharze	4	4	4	30	100,00%	13,33%
Technicy mechanicy	4	4	1	6	25,00%	16,67%
Stolarze meblowi i pokrewni	2	2	1	9	50,00%	11,11%
Elektrycy budowlani i pokrewni	2	2	0	1	0,00%	0,00%
Technicy elektronicy i pokrewni	2	2	0	0	0,00%	0,00%
Piekarz, cukiernicy i pokrewni	1	1	2	25	200%	8%

* Liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

** Wg zawodu wyuczonego.

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

6. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

6.1. Założenia badawcze

Na samym wstępie należy zaznaczyć, że na terenie powiatu wąbrzeskiego na dzień 31 grudnia 2015 roku zarejestrowanych było 2357 podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym i 105 podmiotów gospodarczych w sektorze publicznym. Powiat wąbrzeski charakteryzował się najmniejszą ilością podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie kujawsko-pomorskim – 2,5 tys. (1,3% udziału w ogóle podmiotów gospodarczych w województwie) i było ich więcej niż w ubiegłym roku o 1,4%.³⁰

Na potrzeby monitoringu we wrześniu 2015 r. przeprowadzone zostało badanie lokalnych pracodawców. Badanie miało na celu diagnozę sytuacji na rynku pracy w 2015 r. oraz planowanych zmian w wielkości, a także strukturze zatrudnienia w 2016 r.

Badaniem objęte zostały podmioty zatrudniające przynajmniej jednego pracownika. Jako operat losowania zastosowana została Baza Jednostek Statystycznych, której podstawą jest rejestr REGON, jednak w odróżnieniu od niego jest ona aktualizowana w oparciu o wyniki badań statystycznych oraz o informacje pochodzące ze źródeł administracyjnych.

Wielkość próby do badania została wyznaczona w oparciu o poniższy wzór.

$$n = \frac{P(1 - P)}{\frac{e^2}{Z^2} + \frac{P(1 - P)}{N}}$$

gdzie:

P - oszacowana proporcja w populacji,

e - dopuszczalny błąd (zaleca się, aby błąd był nie większy niż 10%),

³⁰<http://bydgoszcz.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/podmioty-gospodarcze/podmioty-gospodarki-narodowej-w-rejestrze-regon-w-wojewodztwie-kujawsko-pomorskim-stan-na-koniec-2015-r-,2,7.html>

n - wielkość próby,

N - wielkość populacji,

Z - wartość Z wynikająca z przyjętego poziomu ufności (zakłada się przyjęcie 95% poziomu ufności, dla którego wartość $Z = 1,96$).

Zgodnie z założeniami próba cechuje się reprezentatywnością na poziomie klas wielkości przedsiębiorstw, wyrażoną liczbą zatrudnionych (do 9 osób, od 10 do 49 osób, od 50 do 249 osób oraz 250 osób i więcej). Określenie minimalnej liczby wywiadów dla poszczególnych klas wielkości przedsiębiorstw, zostało oparte o wskaźniki struktury, wyliczane jako procentowy udział danej klasy wielkości firmy w populacji.

6.2. Charakterystyka próby

Badanie prowadzone było metodą CATI – wspomaganego komputerowo wywiadu telefonicznego.

Ostatecznie w badaniu uczestniczyło 73 pracodawców z terenu powiatu, z których 56,19% stanowiły podmioty o liczbie pracujących do 9 osób. Kolejną grupę stanowiły podmioty o liczbie pracującej od 10 do 49 osób tj. 26 osób czyli 35,62% badanej populacji.³¹

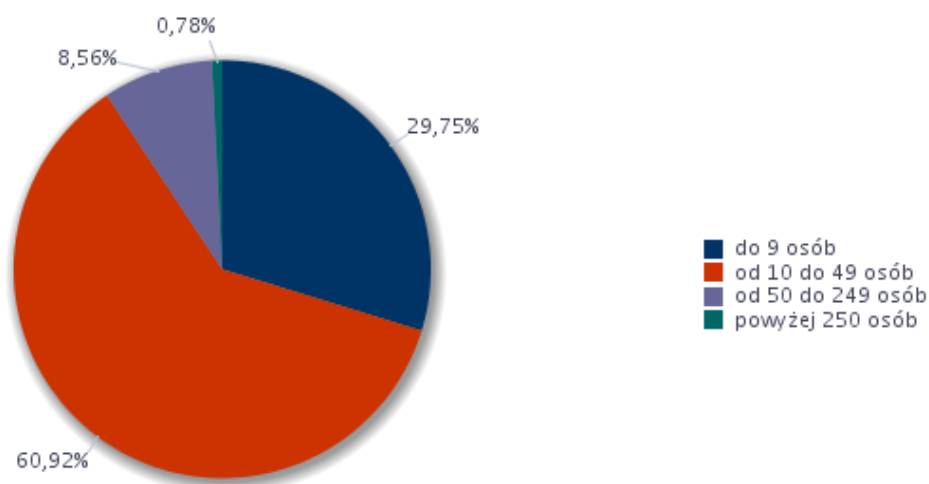
Tabela 15. Liczba przebadanych przedsiębiorstw

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	41
10-49	26
50-249	5
250 i więcej	1
Podsumowanie	73

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

³¹ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 7: Liczba przebadanych przedsiębiorstw oraz arkusz 18: Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

Rysunek 1. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników tj. wyszczególnionych grup zatrudnieniowych.

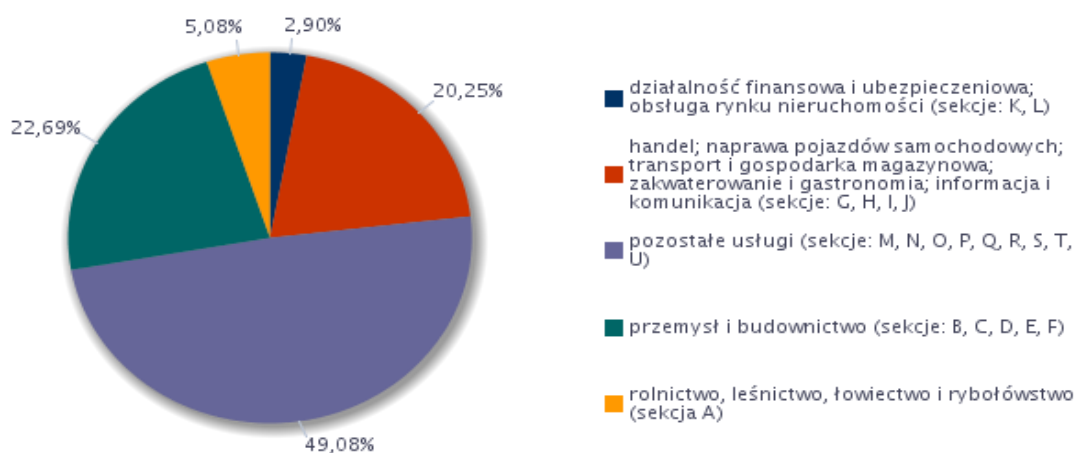
Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

W zależności od rodzaju prowadzonej działalności najliczniejszą grupę stanowili pracodawcy prowadzący działalność w zakresie pozostałych usług tj:

- *sekcja: M* - DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA,
- *sekcja: N* - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA,
- *sekcja: O* - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE,
- *sekcja: P* - EDUKACJA,
- *sekcja: Q* - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA,
- *sekcja: R* - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ,
- *sekcja: S* - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA,
- *sekcja: T* - GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY;
- *sekcja: U* - ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE;³²

³² zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 19: Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

Rysunek 2. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności.

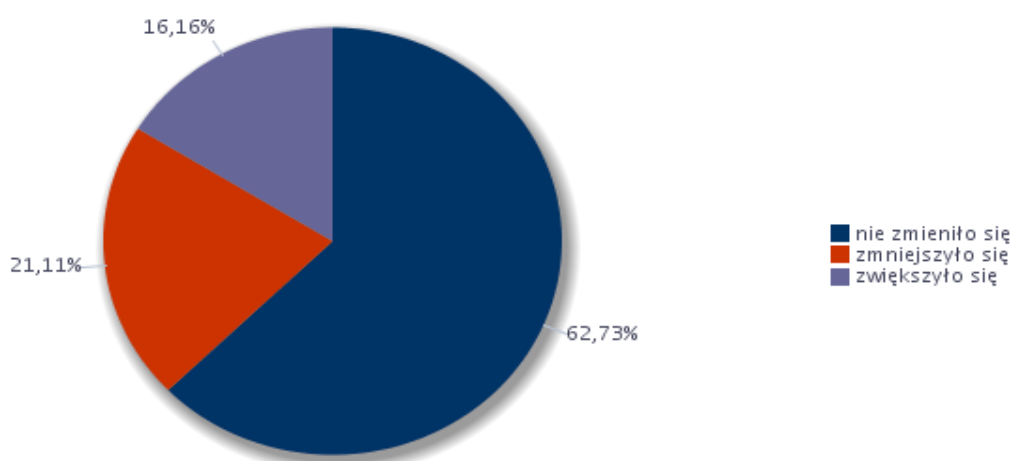

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

6.3. Zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku.

W 2015 r. zwiększenie zatrudnienia zadeklarowało 16,16% badanych. W tym samym czasie redukcję zatrudnienia dokonało 21,11% badanych. W analizowanym okresie większość pracodawców nie dokonała zmian w zatrudnieniu 62,73%.³³

Rysunek 3. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku

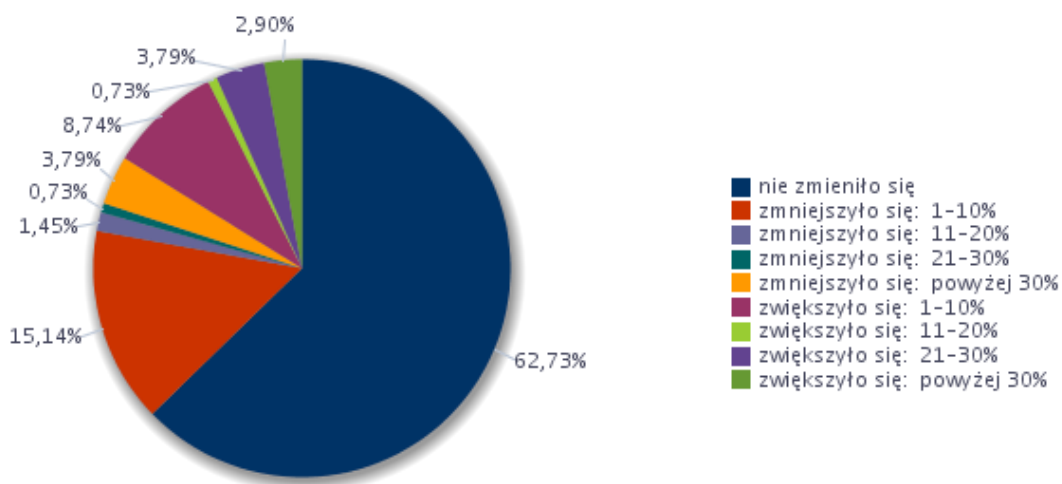

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

³³ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusze 20: Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku

Przedsiębiorstwa deklarujące zwiększenie zatrudnienia najczęściej na poziomie 1-10%, a najrzadziej na poziomie 0,73 tj. 11-20%. Przedsiębiorstwa deklarujące zmniejszenie zatrudnienia najczęściej na poziomie 1-10%, a najrzadziej na poziomie 21-30%.³⁴

Rysunek 4 Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku.

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS

W celu oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy zastosowany został wskaźnik zatrudnienia netto (WZ), obliczany jako różnica udziału odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Wskaźnik przyjmuje wartości od -100 do 100. Im niższa wartość prezentowanych indeksów tym wyższy odsetek firm deklaruje niekorzystne zmiany w obszarze zatrudnienia. Przykładowo wartość -100 uzyskiwana jest w przypadku kiedy 100% firm biorących udział w badaniu sygnalizuje w danym pytaniu redukcję poziomu zatrudnienia. Natomiast wartości dodatnie wyliczanych indeksów oznaczają poprawę sytuacji firm na lokalnym rynku pracy. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie zatrudnienia. Przykładowo, wartość 100 dla indeksu zatrudnienia oznacza, że wszystkie badane przedsiębiorstwa potwierdzają wzrost liczby pracujących w badanym okresie. Dodatnia wartość indeksu (różna od 100) oznacza zatem, że odsetek firm

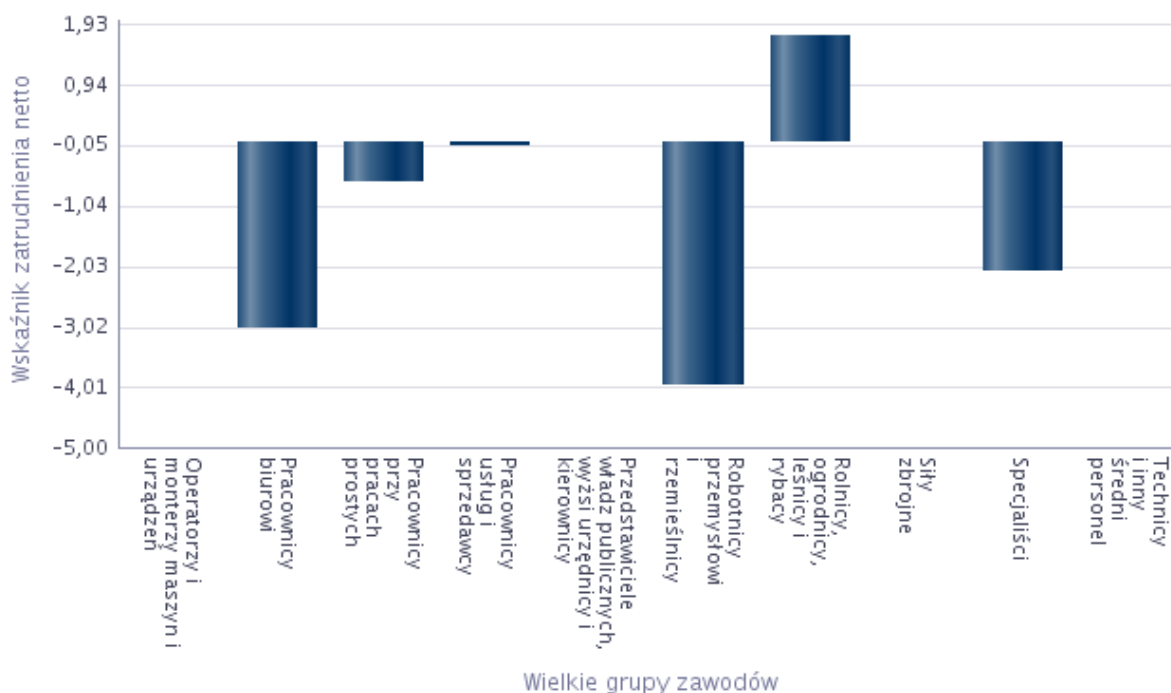
³⁴ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusze 21: Odsetek przedsiębiorstw deklaruujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku.

deklarujących zwiększenie zatrudnienia przewyższył frakcję przedsiębiorstw sygnalizujących redukcję poziomu omawianej kategorii. Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie lub wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia.

W 2015 r. wśród pracodawców zlokalizowanych na terenie powiatu wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość 4,95³⁵, co oznacza że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia był *wyższy* o tyle pkt. proc. od odsetka firm, które zredukowały zatrudnienie.³⁶

Wskaźnik zatrudnienie netto był zróżnicowany w zależności od wielkiej grupy zawodów. Największą wartość wskaźnik ten osiągnął dla grupy wielkiej: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy tj. 1,74. W przypadku grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy -3,97 wskaźnik zatrudnienia netto przyjął wartość ujemną co oznacza, że odsetek podmiotów deklarujący przyjęcia w tej grupie był mniejszy od odsetka firm, które deklarowały zwolnienia w tej grupie zawodów.³⁷

Rysunek5. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:23)

³⁵ Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:22)

³⁶ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 22: Wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2015 roku

³⁷ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 23: Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku

Zgodnie z deklaracjami pracodawców w 2015 r. najczęściej zatrudniono wraz z wymaganą umiejętnością³⁸:

- dekarz - doświadczenie zawodowe oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- kierowca samochodu ciężarowego - doświadczenie zawodowe,
- kierowca samochodu osobowego - doświadczenie zawodowe,
- księgowy - doświadczenie zawodowe, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu,
- mechanik samochodów ciężarowych - doświadczenie zawodowe, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych,
- monter sieci telekomunikacyjnych - obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych,
- nauczyciel języka obcego - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- nauczyciel nauczania początkowego - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- pedagog - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- pomocniczy robotnik budowlany - doświadczenie zawodowe,
- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani - doświadczenie zawodowe,
- pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- pozostali nauczyciele szkół podstawowych - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- pozostali specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- psycholog - wyuczony zawód, komunikacja ustna / komunikatywność
- rejestratorka medyczna - komunikacja ustna / komunikatywność, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu, doświadczenie zawodowe,
- robotnik gospodarczy - doświadczenie zawodowe,
- serwisant sprzętu komputerowego - doświadczenie zawodowe,
- sprzątaczką biurową - doświadczenie zawodowe,

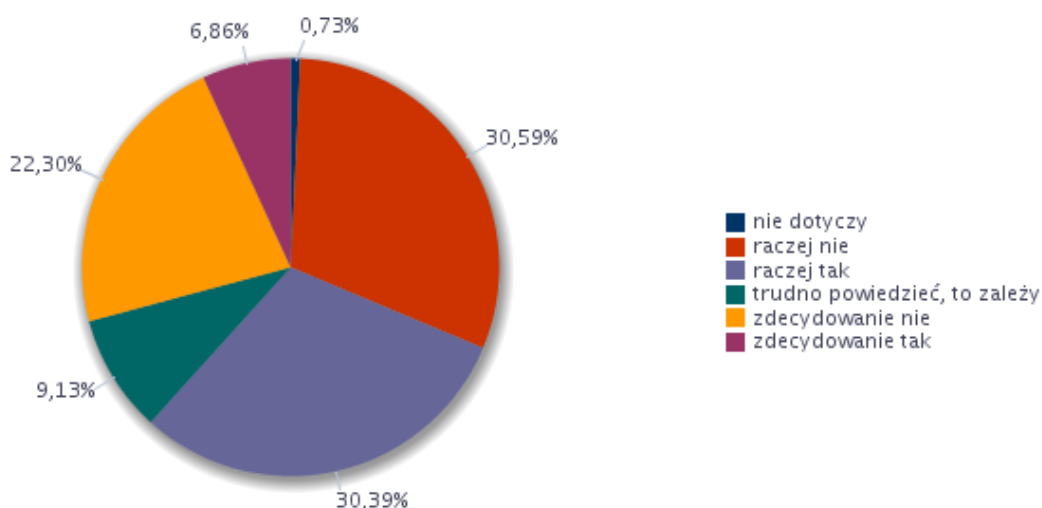
³⁸ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusza 52: Analiza zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w bieżącym roku oraz umiejętności i cech kandydatów niezbędnych do pracy w tych zawodach.

W większości wymienionych zawodów pracodawcy wysoko ocenili przygotowanie kandydatów do pracy w zawodzie. Najslabiej ocenione zostało przygotowanie osób z zawodem dekarz.³⁹

6.4. Pozyskiwanie nowych pracowników

W 2015 r. problemy z pozyskaniem nowych pracowników deklarowało "zdecydowanie tak" 6,86% pracodawców oraz "raczej tak" 30,39% pracodawców. Graficzna prezentacja odpowiada na pytanie: „Czy Państwa firma ma problemy z pozyskaniem nowych pracowników”⁴⁰

Rysunek 6. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:24)

Problemy z rekrutacją pracowników dotyczyły następujących elementarnych grup zawodów⁴¹:

- Cieśle i stolarze budowlani - niewystarczająca sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- Dekarze - niewystarczająca umiejętność planowania i organizacji pracy własnej,
- Fizjoterapeuci - brak danych,

³⁹ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 55: Analiza oceny przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w badanym roku

⁴⁰ zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 24: Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku.

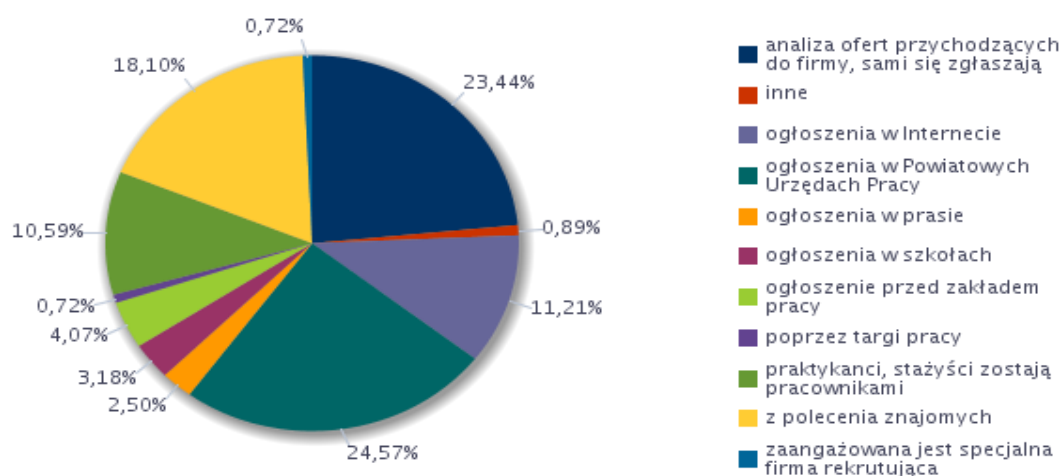
⁴¹ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkuszu 30: Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy wraz z podaniem min. jednej najczęściej brakującej umiejętności

- Hydraulicy i monterzy rurociągów - niewystarczająca sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- Kierowcy samochodów ciężarowych - niewystarczająca znajomość języków obcych,
- Kierowcy samochodów osobowych i dostawczych - niewystarczająca sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- Księgowi - niewystarczająca umiejętność obsługi, montaż i naprawa urządzeń technicznych,
- Kucharze - przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność,
- Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty) - brak danych,
- Lekarze weterynarii specjaliści - niewystarczająca umiejętność planowanie i organizacja pracy własnej,
- Magazynierzy i pokrewni - niewystarczająca sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- Murarze i pokrewni - niewystarczająca umiejętność planowanie i organizacja pracy własnej,
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych - niewystarczająca umiejętność planowanie i organizacja pracy własnej,
- Operatorzy maszyn do szycia - niewystarczająca umiejętność planowanie i organizacja pracy własnej,
- Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych - niewystarczająca umiejętność planowanie i organizacja pracy własnej,
- Przedstawiciele handlowi - niewystarczająca komunikacja ustna / komunikatywność,
- Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni - niewystarczająca umiejętność współpracy w zespole,
- Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani - niewystarczająca komunikacja ustna / komunikatywność,
- Spawacze i pokrewni - niewystarczająca umiejętność obsługi, montaż i naprawa urządzeń technicznych,
- Specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani - niewystarczająca komunikacja ustna / komunikatywność,
- Spedytorzy i pokrewni - niewystarczająca znajomość języków obcych,

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - niewystarczająca komunikacja ustna / komunikatywność,
- Stolarze meblowi i pokrewni - niewystarczająca sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna,
- Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni - niewystarczająca umiejętność obsługi, montaż i naprawa urządzeń technicznych,
- Ślusarze i pokrewni - niewystarczająca umiejętność obsługi, montaż i naprawa urządzeń technicznych.

Pracodawcy z terenu powiatu najczęściej poszukiwali nowych pracowników poprzez zamieszczanie ogłoszeń w Powiatowym Urzędzie Pracy tj. 24,57%, na drugim miejscu uprasowała się analiza ofert przychodzących do firm, sami się zgłaszają tj. 23,44%.⁴² Popularnymi formami rekrutacji były też ogłoszenia w prasie tj. 18,10% Graficzna prezentacja odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczy sposobu poszukiwania nowych pracowników.

Rysunek 7. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:25)

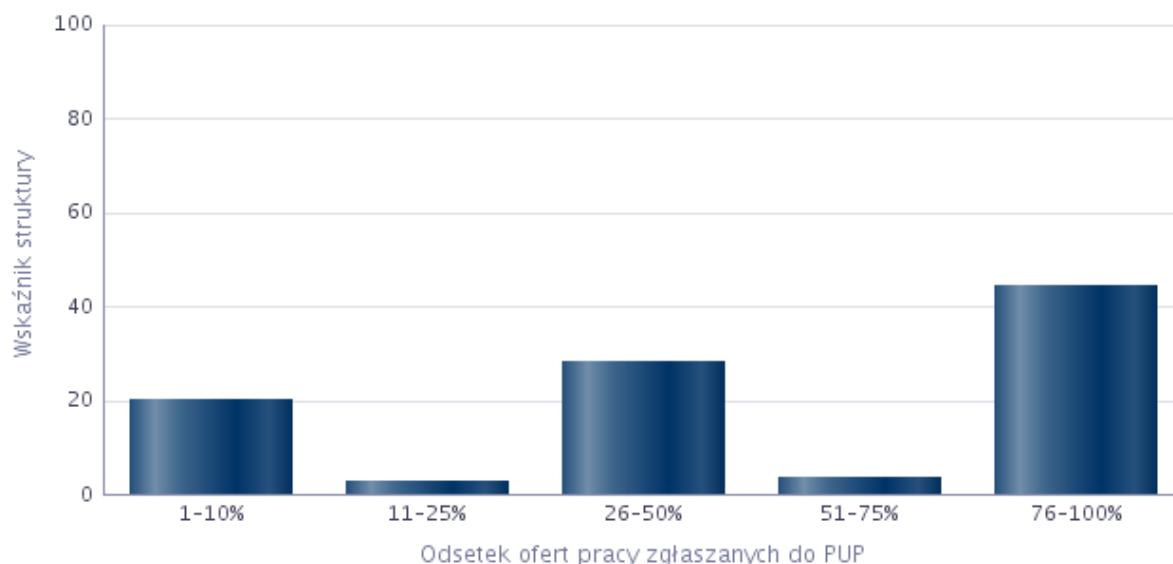
6.5. Współpraca z powiatowym urzędem pracy

Pracodawcy biorący udział w badaniu często korzystali z pomocy PUP w poszukiwaniu pracowników: z przeprowadzonego badania wynika, że 44,59% pracodawców zgłaszało do PUP od 76% do 100% swoich ofert⁴³

⁴² zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 25: Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników.

⁴³ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 50: Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy

Rysunek 8. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do tut. Urzędu

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:50)

Pracodawcy biorący udział w badaniu do urzędu pracy zgłaszali przede wszystkim miejsca pracy dla: murarzy, sprzątaczk biurowej, sprzedawcy oraz pozostali nauczyciele szkół podstawowych.⁴⁴

Tabela 16. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do tut. Urzędu

Zawód	Wskaźnik struktury
1	2
Murarz	3,47%
Sprzątaczk biurowa	3,47%
Sprzedawca*	3,41%
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	3,00%
Spawacz	1,77%
Asystent nauczyciela przedszkola	1,73%
Asystentka stomatologiczna*	1,73%
Frezer	1,73%
Goniec	1,73%
Kelner*	1,73%
Kucharz*	1,73%
Lekarz	1,73%
Magazynier	1,73%
Mechanik samochodów ciężarowych	1,73%
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1,73%
Nauczyciel przedszkola	1,73%

⁴⁴ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 51, Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

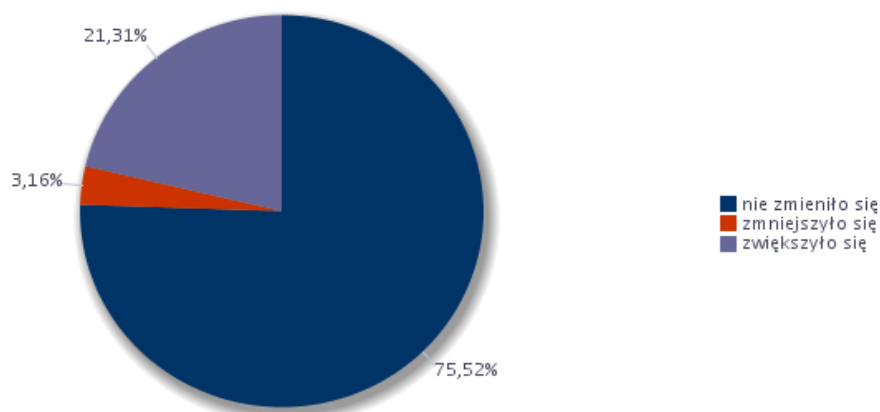
1	2
Operator koparki	1,73%
Operator koparko-ładowarki	1,73%
Operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych*	1,73%
Opiekunka dzieci w drodze do szkoły	1,73%
Pedagog specjalny	1,73%
Pielęgniarka	1,73%
Pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym	1,73%
Pozostali nauczyciele kształcenia zawodowego	1,73%
Specjalista do spraw zarządzania w oświacie	1,73%
Stolarz*	1,73%
Szwaczka maszynowa	1,73%
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1,73%
Terapeuta zajęciowy*	1,73%
Tokarz w metalu	1,73%
Technik prac biurowych*	1,54%
Nauczyciel języka obcego	1,50%
Pozostali nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	1,50%
Robotnik gospodarczy	1,36%
Nauczyciel nauczania początkowego	1,27%
Ślusarz*	1,27%
Kierowca samochodu ciężarowego	1,14%
Księgowy	1,14%
Pomocniczy robotnik budowlany	1,14%

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:51)

7. Prognoza lokalnego rynku pracy na rok 2016

Zwiększenie zatrudnienia w 2016 r. przewidywało 21,31 % badanych, a zmniejszenie deklarowało 3,16% badanych. Pozostali pracodawcy nie planowali żadnej rotacji w zatrudnieniu.⁴⁵

Rysunek 9. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:26)

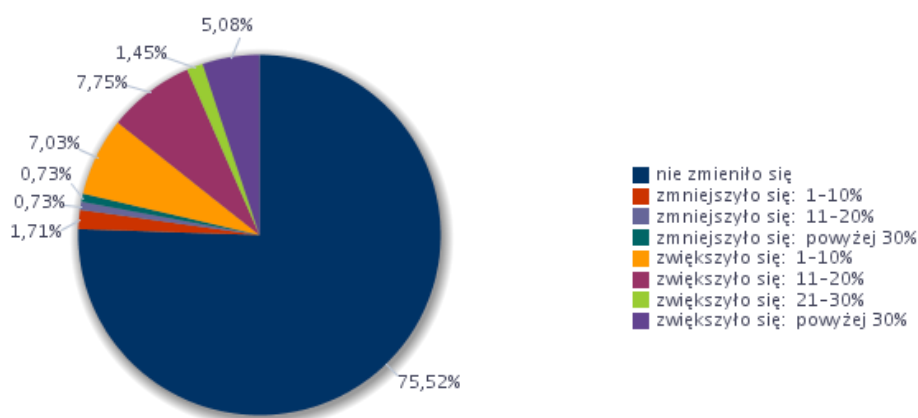
Szczegółowa graficzna prezentacja przewidywanych zmian w zatrudnieniu w przedsiębiorstwach w 2016 roku⁴⁶ przedstawia zwiększenie zatrudnienia na poziomie:

- 1-10% - tj. 7,03%
- 11-20% - tj. 7,75%
- 21-30% - tj. 1,45%
- powyżej 30% - 5,08%.

⁴⁵ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 26: Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

⁴⁶ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 27: Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku- szczegółowa analiza

Rysunek 10. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:27)

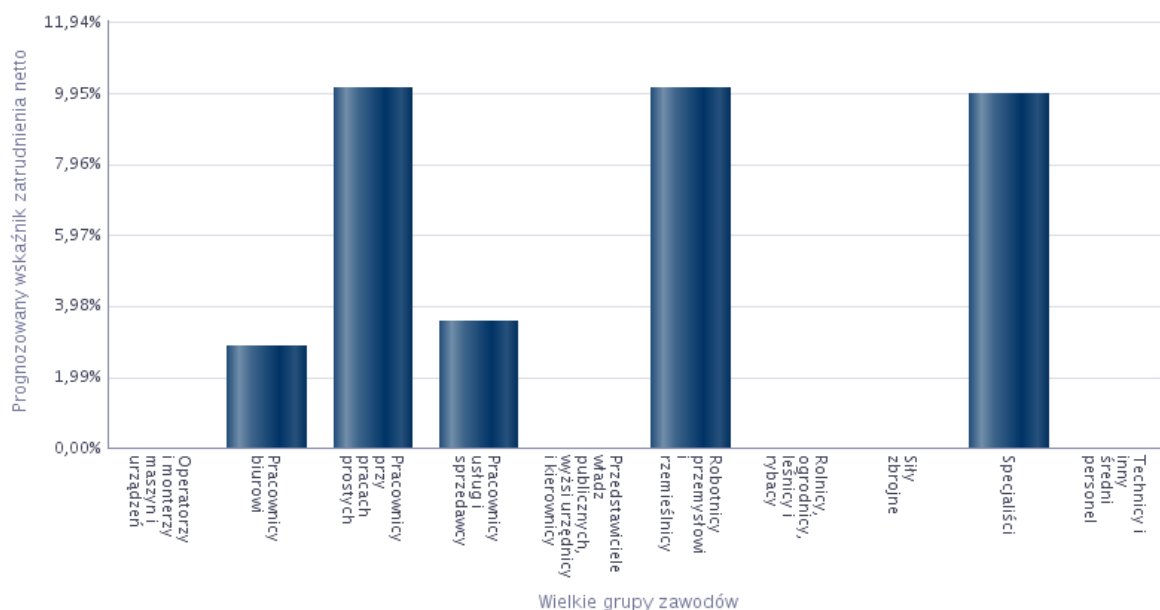
Prognozowany na 2016 r. wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość dodatnią - 18,15%, co oznacza że odsetek pracodawców przewidujących przyjęcia do pracy był wyższy od odsetka podmiotów przewidujących zwolnienia z pracy⁴⁷

Największą wartość wskaźnik ten osiągnął dla grupy wielkiej pracownicy przy pracach prostych oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy tj. dla każdej grupy po 10,09% na kolejnym miejscu uplasowali się specjaliści tj. 9,95%. Dla żadnej grupy wskaźnik zatrudnienia netto nie przyjął wartości ujemnej co oznacza, że odsetek podmiotów deklarujący przyjęcia we wszystkich grupach był większy od odsetka firm, które deklarowały zwolnienia.⁴⁸

⁴⁷ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 28: Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2016 roku

⁴⁸ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 29:

Rysunek 11. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku

Źródło: Informacja roczna dla PUP - zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS (a:29)

Zgodnie z deklaracjami pracodawców w 2016 roku największe zapotrzebowanie będzie dotyczyć osób z zawodami:

- frezer - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- murarz - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- pomocniczy robotnik w przemyśle przetwórczym - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane współpraca w zespole,
- pozostali specjaliści nauczania i wychowania gdzie indziej niesklasyfikowani - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagana umiejętność - brak danych,
- sprzątaczką biurową - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane planowanie i organizacja pracy własnej,
- stolarz - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- technolog robót wykończeniowych w budownictwie - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,

- tokarz w metalu - 7,86% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- kierowca samochodu ciężarowego - 5,15% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- sprzedawca - 4,87% planowanych przyjęć do pracy, komunikacja ustana/komunikatywność;
- technik prac biurowych - 4,87% planowanych przyjęć do pracy, wymagane współpraca w zespole,
- dekarz - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagana umiejętność - brak danych,
- pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagana umiejętność - brak danych,
- pozostali operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- pozostali robotnicy pracujący przy przeładunku towarów - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- pozostali specjaliści z dziedziny prawa gdzie indziej niesklasyfikowani - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagany wyuczony zawód,
- robotnik gospodarczy - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagane doświadczenie zawodowe,
- wychowawca w placówkach oświatowych, wsparcia dziennego, wychowawczych i opiekuńczych oraz instytucjach pieczy zastępczej - 2,44% planowanych przyjęć do pracy, wymagany zawód wyuczony;⁴⁹

⁴⁹ Zbiór zestawień wg zaleceń MRPIPS: arkusz 53 Zawody, w jakich firmy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku i 54 Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić, wraz z podaniem min. jednej najczęściej wymaganej umiejętności

8. Podsumowanie

- Powiat wąbrzeski jest obszarem zagrożonym wysokim bezrobociem - stopa bezrobocia w końcu 2015 roku wynosiła 17,9 %. W powiecie wąbrzeskim od stycznia do grudnia 2015 roku do ewidencji bezrobotnych w tut. Urzędzie trafiło 3176 osób. W tym samym czasie z rejestru bezrobotnych wyłączono 3498 osób. Niniejsza sytuacja spowodowała, że w końcu grudnia 2015 roku w powiecie wąbrzeskim zarejestrowanych pozostawało 2419 bezrobotnych.
- Najliczniejszą elementarną grupę zawodów wg stan w końcu okresu stanowili sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) tj. 327 osób bezrobotnych. Na kolejnych miejscach uplasowały się gospodarze budynków, kucharze, ślusarze i pokrewni, robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani.
- Wśród grup szczególnie narażonych na długotrwale bezrobocie, a jednocześnie istotnych z punktu widzenia liczby bezrobotnych w 2015 roku według elementarnych grup zawodów był: średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych, następnie rolnicy upraw polowych. Na kolejnym miejscu uplasowali się: krawcy, kusnierze, kapelusznicy i pokrewni oraz sprzedawcy sklepowi (ekspedienci).
- W 2015 roku było w sumie 1212 oferty pracy, z tego 1146 oferty pracy opublikowane w Centralnej Bazie Ofert Pracy (dotyczy ofert: PUP+OHP+EURES), a w ramach przeprowadzonego badania przez WUP Toruń ustalono, że w Internecie było dostępnych 66 ofert pracy. Wśród ofert pracy dominowały wakaty na stanowiska dla pracowników usług i sprzedawców tj. 37% dostępnych w CBOP oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników tj. 27,27% dostępnych w Internecie.
- Warto pamiętać, że w ewidencji tut. Urzędu w 2015 roku było zarejestrowanych 430 osób bez zawodu co stanowiło 17,78% bezrobotnych ogółem. W tej grupie najwięcej zarejestrowało się osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej tj. 63,26% bezrobotnych bez zawodu. Porównując odsetki bezrobotnych bez zawodu wśród bezrobotnych według poziomu

wykształcenia można również zaobserwować, że stanowią oni duże części populacji bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym tj. 39,59% oraz gimnazjalnym i niższym tj. 31,59%

- W roku 2015 r. na terenie powiatu szkoły ponadgimnazjalne ukończyło 357 osoby. Najlicniejszą grupę stanowili absolwenci z wykształceniem ogólnokształcącym 159 osób - tj. 44,53%. W tym samym czasie w ewidencji PUP pozostawało 93 bezrobotnych absolwentów z wykształceniem ponadgimnazjalnym, wśród których największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem ogólnokształcącym. Wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, którzy ukończyli w 2015 roku szkołę z terenu powiatu najwięcej było osób po liceum ogólnokształcącym – czyli osoby bez zawodu z kodem 000000 - tj. 77 absolwentów, którzy ukończyli tj. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie. Dalej uplasowali się absolwenci Zespołu Szkół Zawodowych w Wąbrzeźnie 62 absolwentów z wykształceniem średnim technicznym oraz 58 absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Kolejną grupę stanowili absolwenci Szkoły Policealnej Akademii Wiedzy w Wąbrzeźnie⁵⁰ tj. 35 absolwentów oraz 34 absolwentów Zespołu Szkół we Wroniu z wykształceniem średnim technicznym. Największy wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów tj. 84,62% dotyczył natomiast grupy zawodów sprzedawcy sklepowi (ekspedient). Ta grupa generuje największe bezrobocie wśród absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.
- Na potrzeby niniejszego monitoringu zawodów zdefiniowano tylko umiejętności co do strony popytowej rynku pracy, a więc zgłaszanych przez pracodawców wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej według wielkich grup zawodów.
- W ramach przeprowadzonego wśród pracodawców badania w 2015 roku zwiększenie zatrudnienia zadeklarowało 16,16% badanych. W tym samym czasie redukcję zatrudnienia dokonało 21,11% badanych. W analizowanym okresie większość pracodawców nie dokonała zmian w zatrudnieniu 62,73%. W 2015 roku wśród pracodawców zlokalizowanych na terenie powiatu wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość 4,95, co oznacza że odsetek firm deklarujących zwiększenie zatrudnienia był *wyższy* o tyle pkt. proc. od odsetka firm, które zredukowały zatrudnienie. W większości wymienionych zawodów

⁵⁰ Dane przekazane z Systemu Informacji Oświatowej dotyczące absolwentów szkół ponadgimnazjalnych uwzględniają również absolwentów kończących szkoły dla dorosłych.

pracodawcy wysoko ocenili przygotowanie kandydatów do pracy w zawodzie. Najslabiej ocenione zostało przygotowanie osób w zawodzie dekarz. Zwiększenie zatrudnienia w 2016 r. przewidywało 21,31 % badanych, a zmniejszenie deklarowało 3,16% badanych. Pozostali pracodawcy nie planowali zmian w zatrudnieniu. Prognozowany na 2016 r. wskaźnik zatrudnienia netto osiągnął wartość dodatnią - 18,15%, co oznacza że odsetek pracodawców przewidujących przyjęcia do pracy był wyższy od odsetka podmiotów przewidujących zwolnienia z pracy. Największą wartość wskaźnik ten osiągnął dla grupy wielkiej pracownicy przy pracach prostych oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy tj. dla każdej grupy po 10,09% na kolejnym miejscu uplasowali się specjaliści tj. 9,95%. Dla żadnej grupy wskaźnik zatrudnienia netto nie przyjął wartości ujemnej co oznacza, że odsetek podmiotów deklarujący przyjęcia we wszystkich grupach był większy od odsetka firm, które deklarowały zwolnienia.